

SB-3301

M. Com. (Part - I) Examination

March / April - 2011

Economics of Growth, Development & Planning

Time : Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
M. COM. (PART - 1)	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
Economics of Growth, Development & Planning	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text"/> 3 <input type="text"/> 3 <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 1	Section No. (1, 2,.....): <input type="text"/> Nil
Student's Signature	

- (૨) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.
(૩) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

૧ શૂમ્પીટરના આર્થિક વૃદ્ધિના મોડેલને સમજાવો. તે અલ્પવિકસિત અર્થકરણને કેટલે ૧૪ અંશે લાગુ પડે છે ?

અથવા

૧ આર્થિક વૃદ્ધિના સિદ્ધાંતમાં રિકાર્ડોએ આપેલા ફાળાની ચર્ચા કરો. આ સિદ્ધાંતની ૧૪ મુખ્ય મર્યાદાઓ જણાવો.

૨ અલ્પવિકસિત દેશોની લાક્ષણિકતાઓના સંદર્ભમાં મોટાભાગના વિચારકો ૧૪ “અસમતોલ વિકાસનીતિ”નું સમર્થન કરે છે. - આ વિધાનનું પરિક્ષણ કરો.

અથવા

૨ અમર્યાદિત શ્રમના પૂરવઠાના સંદર્ભમાં પ્રો.લેવિસના મોડેલની ચર્ચા કરી તેની ૧૪ મુખ્ય મર્યાદાઓનો નિર્દેશ કરો.

૩ માનવ વિકાસ આંક એટલે શું ? માનવ વિકાસ આંકનું માપ કેવી રીતે કરશો ? ૧૪ આ ખ્યાલનું મહત્ત્વ સમજાવી, ભારતમાં આયોજનકાળ દરમ્યાન માનવ વિકાસ આંકના વલણોનું પરીક્ષણ કરો.

અથવા

- ૩ મુક્ત અર્થતંત્ર અને આયોજિત અર્થતંત્રમાં ભાવતંત્રની કામગીરી સમજાવો. ૧૪
સાધનોની ઈષ્ટતમ ફાળવણીની દૃષ્ટિએ મુક્ત અર્થતંત્ર કરતાં આયોજિત અર્થતંત્ર વધુ ચઢિયાતું છે ? તમારા જવાબની ચર્ચા કરો.
- ૪ વિશ્વવ્યાપાર સંગઠનથી ભારતને થતા લાભ અને ગેરલાભની ચર્ચા કરો. ભારતે ૧૪
આ સંસ્થાના સભ્યપદથી મહત્તમ લાભ મેળવવા માટે તમે કયા પગલાં સૂચવશો ?
- અથવા**
- ૪ મૂડી-ઉત્પાદન ગુણોત્તર એટલે શું ? તેને અસર કરતાં પરિબલોની ચર્ચા કરો. ૧૪
ભારત જેવા વિકાસમાન દેશમાં મૂડી-ઉત્પાદન ગુણોત્તર ઊંચો રહેવા કારણો આપો.
- ૫ નોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪
(૧) પ્રો. રોડાનનો પ્રારંભિક શક્તિશાળી સિદ્ધાંત
(૨) પ્રો. રોસ્ટોવના આર્થિક વૃદ્ધિના તબક્કાઓ
(૩) વૈશ્વિકરણ અને ઉદારીકરણમાં રાજ્યની ભૂમિકા
(૪) સાધન ઉત્પાદન વિશ્લેષણની મર્યાદાઓ અને મહત્ત્વ.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no.1.
(2) All the questions carry **equal** marks.
(3) Figures to the **right** indicate full marks of the question.

- 1 Explain the Schumpeter's model for economic growth. 14
How for it is applicable to under developed economy ?

OR

- 1 Discuss the contribution of Ricardo in the theory of 14
economic growth and state the main limitations this theory.
- 2 Most of the Thinker's advocate the "unbalanced growth 14
policy" in the context of features of under developed countries
- Examine this statement.

OR

- 2 Discuss the growth model of Prof.Lewis in the context 14
of unlimited supply of labour. Indicate the main limitations
of this model.
- 3 What is human development ? How will you measure 14
Human development Index ? Explain the importance of this
concept and examine the trends of Human Development
Index during the planning period in India.

OR

3 Explain the working of price-mechanism in a free economy and planned economy. Is the planned economy superior to the free economy from the view point of optimum allocation of resources ? Discuss your answer. 14

4 Discuss the advantages and disadvantages occurred to India from the membership of the World Trade Organization (W.T.O). What measures would you suggest to derive maximum gain to India from the membership of this organization ? 14

OR

4 What is meant by Capital-output ratio ? Discuss the factors affecting it. State the reasons for the high capital-output ratio in the developing country like India. 14

5 Write notes : (any two) 14
(i) Prof.Rodan's theory of "Big-Push".
(ii) Prof.Rostow's stages of economic growth
(iii) The role of state in the process of globalization and Liberalization
(iv) Importance and limitations of Input-output analysis.